

פרשת וישב

יהי אחר הדברים האלה ותשא אשת אדניו את עיניה אל יוסף (לט, ז)

ויהי אחר הדברים האלה הרהורי דברים היו שם. מי הרהר יוסף הרהר. אמר כשהייתי בבית אבא היה אבא רואה איזו מנה יפה היתה שם והיה נותנה לי, והיו אחי מכניסין בי עין הרע, עכשין שאני בכאן מודה אני לך שאני ברוחה.

א"ל הקב"ה הטליס, חייך שאני מגרה בך את הדוב. (בראשית רבא פז, ד) גם יוסף חשב כמו אביו, כשרווח לו ממריבותיו עם אחיו ושנאתם לא העיקה עליו עוד, גירה בו ה' את הדוב, והעמידו בנסיון הקשה של אשת פוטיפר, שוב הושלך יוסף אל המאבק התמידי המזין את ההתפתחות הרוחנית, כי אין מנוחה בעולם, והחיים הם תנועה בלתי פוסקת, למעלה או למטה, במישור הגשמי כמו גם ברוחני.

הגמרא במסכת יומא אומרת: רשע אומרים לו מפני מה לא עסקת בתורה? אם אומר נאה הייתי וטרוד ביצרי, אומרים לו כלום נאה היית מיוסף? אמרו עליו על יוסף הצדיק בכל יום ויום היתה אשת פוטיפר משדלתו בדברים. בגדים שלבשה לו שחרית לא לבשה לו ערבית. ערבית לא לבשה לו שחרית, אמרה לו השמע לי אמר לה לאו, אמרה לו הריני חובשתך בבית האסורין, אמר לה ה' מתיר אסורים, אמרה לו הריני כופפת את קומתך, ה' זוקף כפופים, הריני מסמא את עיניך וכו' וכיצד עמד יוסף בנסיון הקשה הזה? שנראית לו דמות דיוקנו של אביו (רש"י).

חז"ל מגלים לנו, כי בשעה הקשה של הנסיון נזכר יוסף בדיוקנו של אביו, וזה מה שהצילו מן החטא.

וכאן שואל ר' מנחם מויטבסק זצ"ל (בספרו פרי הארץ) אם יוסף עמד בנסיון בזכות דמות דיוקנו של אביו שנראתה לו, הכיצד מחייב את הרשעים שלא יתפתו לעצת יצרם שהרי הם לא זכו לדמות של אבא גדול כזה?

אלא דמות דיוקנו של יעקב הכוונה היא דרכו של יעקב בעבודת ה', והיא דרך האמת, כי בכח האמת יכל יעקב לשרוד את בית לבן ולהתמודד עם נסיון השנאה של אחיו עשו. יעקב ידע כי רגש האחוה והידידות, כשהוא בא מצד אומות העולם, יש לחשוש ממנו, לפי שבקשת הקירבה מצד הגוי מסוכנת וממיטה אסון,

אנו אמונים על דברי חז"ל: הלכה היא שעשו שונא ליעקב, ואם כך אין לנו לסמוך על אהבתם וחברותם. יעקב אבינו בקש מה' שיצילו "מיד אחיו מיד עשו", ונשא תפילה לדורות, על כל עם ישראל, שיצילם בכל המלחמות העתידות לבוא מבני בניו של עשו, ומכיוון שהמלחמות פושטות צורה ולובשות צורה - בקש יעקב רחמים על עמו שיצילם גם בזמן האחוה, כי מיד אחי דבוק למיד עשו, ותחת מסווה האהבה מתגלה פרצופו האמיתי של הגוי שמבקש להשמיד, להרוג ולאבד.

מקור: אתר לימודי דעת